

Hoe word ik een zij-instromer?

Misschien heb jij een heel andere baan, maar overweeg je om zij-instromer in het onderwijs te worden. Of misschien ben jij al jaren werkzaam op een basisschool en wil je als zij-instromer je bevoegdheid halen voor het voortgezet onderwijs.

Wat houdt een zij-instroomtraject precies in en hoe ziet het eruit? Dat lees je hier.

In dit document...

Wat is een zij-instromer?	2
Hoe word ik zij-instromer?	2
1. <i>Oriënteren en solliciteren</i>	2
2. <i>Het geschiktheidsassessment</i>	3
3. <i>Jouw zij-instroomtraject</i>	3
4. <i>Bevoegd docent</i>	4
Wie betaalt het zij-instroomtraject?	4
Wil je meer weten?	4

Wat is een zij-instromer?

De term 'zij-instromer' klinkt logisch en spreekt waarschijnlijk tot je verbeelding. Toch is er een verschil tussen iemand die vanuit een ander beroep 'instroomt in' (of overstapt naar) het onderwijs en de formele benaming 'zij-instromer'. [Wettelijk](#) gezien ben je pas een 'zij-instromer in het beroep' als je een hbo- of wo-diploma hebt en het zogeheten zij-instroomtraject doorloopt, dat gefinancierd is met behulp van de zij-instroomsubsidie. In dit document, en op de rest van de teksten op het Onderwijsloket, verwijzen wij met de term 'zij-instromer' naar deze formele benaming.

In dit document zetten we voor je uiteen wat de procedure is die een formele zij-instromer doorloopt. Voldoe je niet aan de criteria, zoals die in dit artikel zijn beschreven? Kijk dan in een van de onderstaande artikelen om jouw route naar het onderwijs te vinden.

[Wat kan ik met mijn vooropleiding?](#)

[Welke opleiding heb ik nodig?](#)

Hoe word ik een zij-instromer?

Als zij-instromer kun je bevoegd docent worden in het basis- of in het voorgezet onderwijs zonder een reguliere lerarenopleiding te volgen. Maar ook als je van de ene naar de andere onderwijstak wilt overstappen, kun je een zij-instroomtraject volgen. Ben je bijvoorbeeld basisschoolleraar en wil je in het voortgezet onderwijs voor de klas staan? Of werk je al op een middelbare school, maar wil je in een ander schoolvak lesgeven? Dan kun je als zij-instromer binnen twee jaar de benodigde bevoegdheid halen.

Als je als zij-instromer aan de slag wil in het onderwijs, doorloop je onderstaande stappen:

1. Oriënteren en solliciteren
2. Het geschiktheidsassessment
3. Jouw zij-instroomtraject
4. Bevoegd docent

1. Oriënteren en solliciteren

Als je al werkzaam bent bij een school, kan het zijn dat die school zelf wil dat jij een (andere) bevoegdheid gaat halen, maar in alle andere gevallen ligt het initiatief voor het zij-instroomtraject bij jou. Je oriënteert je in dat geval eerst op scholen bij jou in de buurt en bekijkt hun vacatures. Scholen die lerarenvacatures hebben, geven niet altijd aan of die geschikt zijn voor zij-instromers. Wil je graag werken bij een bepaalde school, maar zijn er geen vacatures voor zij-instromers? Dan kun je altijd reageren op een reguliere vacature of een open sollicitatie sturen. De school bepaalt vervolgens of die met jou in zee wil gaan.

Zodra de school heeft besloten jou als zij-instromer aan te nemen, kun je samen met de school kiezen bij welke lerarenopleiding je de opleiding wil volgen. Die zal controleren of je voldoet aan de eisen voor het zij-instroomtraject. Die eisen zijn:

- Ⓞ Je hebt een afgeronde hbo- of wo-opleiding (bachelor of master).
- Ⓞ Je hebt een (tijdelijke) aanstelling bij een school als leraar.
- Ⓞ Je hebt een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG). Die vraag je op verzoek van de school (digitaal) aan bij jouw gemeente.
- Ⓞ Je stond de afgelopen twee jaar niet ingeschreven bij een lerarenopleiding. Stond je in die periode wel als student ingeschreven, maar heb je je diploma behaald? Dan geldt deze voorwaarde niet.
- Ⓞ Je beschikt al over een aantal competenties en over enige kennis of ervaring die van pas komen bij jouw werk als leraar. In een geschiktheidsassessment wordt daarna nog beter in kaart gebracht wat je al kan en weet, en welke scholing en begeleiding je op basis daarvan nog nodig hebt. Daarover lees je hieronder meer.

2. Het geschiktheidsassessment

Als je aan bovenstaande criteria voldoet, word je door de lerarenopleiding uitgenodigd voor een geschiktheidsassessment. Dit assessment bestaat uit meerdere onderdelen en moet antwoord geven op de vraag of jij direct zelfstandig les kan geven en of je binnen twee jaar je bevoegdheid kunt halen. De resultaten van dit assessment zijn het uitgangspunt voor de lerarenopleiding en het schoolbestuur om te bepalen wat je nog aan scholing en begeleiding nodig hebt om een volledig bevoegd leraar te worden en hoe jouw persoonlijk scholingstraject eruit zal zien. Heb je het assessment succesvol afgerond? Dan krijg je een geschiktheidsverklaring. Daarin staat dat je voor de duur van het zij-instroomtraject onbevoegd voor de klas mag staan, terwijl je in opleiding bent. Ook staat daarin beschreven welke scholing je nog nodig hebt en welke begeleiding daarbij nodig is vanuit de school en de lerarenopleiding voordat je je bekwaamheidsverklaring (en dus je bevoegdheid) krijgt.

3. Jouw zij-instroomtraject

Op basis van de geschiktheidsverklaring wordt bepaald hoe jouw persoonlijke traject eruitziet. Een zij-instroomtraject is maatwerk en wordt daarom voor iedereen anders ingevuld. Ook de verhouding tussen contactonderwijs, online leren en werkplekleren verschilt per traject. Er zijn een aantal zaken die wel voor alle zij-instroomtrajecten hetzelfde zijn:

- Ⓞ Je staat vanaf de eerste dag van je traject zelfstandig voor de klas.
- Ⓞ Omdat je een aanstelling hebt (en dus geen stagiair bent), krijg je ook gewoon salaris.

- Ⓞ Je werkgever betaalt het opleidingstraject. Het schoolbestuur van de school waar jij wilt werken, kan bij DUO een subsidie aanvragen voor jouw zij-instroomtraject.
- Ⓞ Je moet het traject binnen twee jaar afronden. Volgens de wet mag je namelijk officieel niet langer dan twee jaar onbevoegd voor de klas staan. Een maximale verlenging van twee jaar is mogelijk, mits daar een goede reden voor is.
- Ⓞ Het programma en de uiteindelijke studiebelasting worden in een persoonlijk intakegesprek met je afgestemd. Over het algemeen wordt aangeraden om met een aanstelling van minimaal 0,4 fte (twee werkdagen) te beginnen, omdat de opleiding die je volgt veel tijd vraagt. Valt de studielast je mee? Dan kun je tijdens het traject altijd aan de school vragen of je het aantal lessen kunt uitbreiden.

4. Bevoegd docent

Aan het eind van het zij-instroomtraject vraag je een bekwaamheidsonderzoek aan. Daarmee moet worden aangetoond dat jij als zij-instromer inmiddels bekwaam bent om het beroep van docent uit te oefenen. Dit wordt bepaald door de lerarenopleiding en de school waar je aan het werk bent. Soms wordt er ook een externe partij gevraagd om jouw bekwaamheid te beoordelen.

Als je het bekwaamheidsonderzoek succesvol hebt afgerond, krijg je een getuigschrift van bekwaamheid. Dat is geen bachelor- of masterdiploma, maar wel een officiële onderwijsbevoegdheid.

Wie betaalt het zij-instroomtraject?

Alle kosten zijn voor de school die jou in dienst neemt. Dat betekent in ieder geval het gehele opleidingstraject en je salaris, maar ook overige kosten die je maakt, zoals reiskosten, worden (in overleg) door de school vergoed. Het schoolbestuur van de school waar jij wilt werken, kan bij DUO een subsidie aanvragen voor een zij-instroomtraject. Die subsidie bedraagt maximaal € 20.000 per zij-instromer.

Wil je meer weten?

- 🔗 [Wat kan ik met mijn vooropleiding?](#)
- 🔗 [Welke opleiding heb ik nodig?](#)
- 🔗 [Wat zijn je baankansen als leraar?](#)

 onderwijsloket